

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2022
9. volební období

Z Á P I S

z 15. schůze
zahraničního výboru
konané 24. listopadu 2022

Přítomni: poslankyně E. Decroix, J. Levko, B. Urbanová, poslanci J. Bašta, P. Beitl, R. Bělor, M. Benda, J. Bžoch, J. Kobza, O. Lochman, M. Ratiborský, M. Ženíšek

Omluveni: poslankyně J. Pokorná Jermanová, poslanci O. Benešík, J. Horák, T. Kohoutek, J. Kubík, H. Okamura, K. Rais, J. Strýček

NÁVRH POŘADU SCHŮZE:

zasedací místnost C309, Sněmovní 4

9.00 hodin

/UZAVŘENÉ JEDNÁNÍ/

1. Informace o aktuálních bezpečnostních hrozbách
uvede: **plk. Ing. Michal Koudelka**, ředitel Bezpečnostní informační služby
plk. gšt. Ing. Jiří Paďour, Vojenské zpravodajství
Petr Kalinič, Úřad pro zahraniční styky a informace
zpravodaj: posl. Marek Ženíšek

přesun do zasedací místnosti zahraničního výboru č. K250

11:00 hodin

2. Informace o stavu příprav nové Bezpečnostní strategie České republiky
uvede: **Jan Lipavský**, ministr zahraničních věcí
PhDr. Martin Povejšil, náměstek ministra zahraničních věcí
Ing. Ivan Počuch, ředitel odboru bezpečnostní politiky MZV
zpravodaj: posl. Ondřej Lochman
3. Zřízení podvýboru zahraničního výboru

/UZAVŘENÉ JEDNÁNÍ/

cca 11:45 hodin

4. Představení nových mimořádných a zplnomocněných velvyslanců
Mgr. Miroslav Kosek, vedoucí ZÚ Addis Abeba
Ing. Pavla Havlíková, vedoucí ZÚ Brasília
JUDr. Rudolf Jindrák, vedoucí ZÚ Bratislava
Mgr. Petr Pirunčík, vedoucí ZÚ Jerevan
PhDr. Jan Kohout, vedoucí ZÚ Řím
5. Návrh termínu a pořadu příští schůze
6. Sdělení předsedy
7. Různé

Př. M. Ženíšek zahájil schůzi v 9.00 hodin. Navrhl, aby ověřovatelem schůze byl posl. J. Bžoch, s čímž poslanci souhlasili.

Poslanci poté schválili program schůze, včetně uzavření dvou bodů /hlasování 10-0-0/.

1. Informace o aktuálních bezpečnostních hrozbách

Bod uvedli ředitel Bezpečnostní informační služby plk. Ing. Michal Koudelka, za Vojenské zpravodajství plk. gšt. Ing. Jiří Paďour a za Úřad pro zahraniční styky a informace Petr Kalinič.

Jelikož se bod projednával v uzavřeném režimu, nebyl pořizován písemný, ani zvukový záznam.

Podrobná rozprava:

Zpravodaj M. Ženíšek navrhl usnesení, které bylo následně přijato /usn. č. 66, hlasování 12-0-0, PRO: poslankyně E. Decroix, J. Levko, B. Urbanová, poslanci J. Bašta, P. Beitl, R. Bělor, M. Benda, J. Bžoch, J. Kobza, O. Lochman, M. Ratiborský, M. Ženíšek/.

Po úvodním vystoupení ředitele Bezpečnostní informační služby plk. Ing. Michala Koudelky, plk. gšt. Ing. Jiřího Paďoura z Vojenského zpravodajství, Petra Kaliniče z Úřadu pro zahraniční styky a informace, zpravodajské zprávě posl. PhDr. Marka Ženíška, Ph.D. a po rozpravě

zahraniční výbor

b e r e n a v ě d o m í informaci o aktuálních bezpečnostních hrozbách.

2. Informace o stavu příprav nové Bezpečnostní strategie České republiky

Př. M. Ženíšek – poslanci obdrželi podkladový materiál MZV.

Ministr zahraničních věcí Jan Lipavský – jedná se o proces, do kterého chce vláda a ministerstvo zapojit co největší množství aktérů, aby byly získány podněty a připomínky k tomu, jak má nová Bezpečnostní strategie vypadat. Výsledkem by měla být shoda na tom, jak je vnímána bezpečnostní hrozba v ČR. Samotnému procesu vzniku dokumentu je věnována velká péče, čehož je důkazem i toto jednání.

Vláda se zavázala v programovém prohlášení, že nová Bezpečnostní strategie ČR nahradí dokument z roku 2015. Bezpečnostní prostředí v Evropě i ve světě se dramaticky zhoršilo a tento dokument už nepopisuje některé fenomény dostatečně otevřeně a jasně. Na Ukrajině probíhá otevřený válečný konflikt velkého rozsahu. Jeho dopady mají bezprostřední vliv i na bezpečnost ČR. Platí, že hrozba vojenské eskalace mimo území Ukrajiny a vtažení NATO do konfliktu se stává představitelnějším než kdy dříve. Nová Bezpečnostní strategie na to musí umět reagovat, musí umět pracovat se všemi dalšími možnými hrozbami a riziky, které mezinárodní prostředí přináší. Strategie proto musí být razantní, dynamická v reakci na případné hrozby a jednoznačná v atribuci daných hrozeb. Načrtne oblasti strategické pozornosti a bude sloužit jako zadání pro navazující strategické dokumenty a systémové kroky, které bezpečnostní systém ČR realizuje.

MZV vychází z ukotvení ČR v EU a v NATO a aktivně pracuje se strategickými dokumenty těchto organizací. Konkrétně EU přijala Strategický kompas a NATO novou strategickou koncepcí na summitu v Madridu. Je důležité, aby Bezpečnostní strategie byla výsledkem společného procesu napříč politickým spektrem, proto se MZV snaží diskutovat s politiky i na půdě zahraničního výboru. V tuto chvíli probíhá proces reflexe, kde se MZV dívá na pracovní úrovni na současné bezpečnostní prostředí. Probíhají konzultace s odborníky, setkání se zástupci vybraných think tanků

i akademické obce. Na vládní pracovní úrovni je aktivita řízená Výborem pro koordinaci zahraniční a bezpečnostní politiky Bezpečnostní rady státu. Na konci prvního kvartálu příštího roku vznikne první konsolidovaný text, který bude schvalován vládou. Zahraniční politika by měla podléhat silnému konsenzu napříč politickou sférou. Čím větší bude shoda u nové Bezpečnostní strategie, tím lépe se bude všem s novým materiálem pracovat. Výzvy v oblasti bezpečnosti jsou dlouhodobé, proto je potřeba najít strategii odolnou vůči politickým změnám.

Př. M. Ženíšek – oceňuje snahu MZV informovat zahraniční výbor už o stavu příprav, nikoli až o konečné fázi. Jaký je časový harmonogram příprav?

Min. Jan Lipavský – v říjnu 2022 proběhla úvodní schůzka s hlavními ministerstvy a institucemi na úrovni VKZVP. Proběhlo jednání s představiteli zahraničního a obranného výboru. Do konce tohoto roku probíhají jednání na pracovní úrovni. V lednu 2023 interní koordinátor tvorby dokumentu dostane podněty ze všech diskusí. V lednu až březnu 2023 proběhne tvorba konsolidovaného textu. Očekává se seminář, pak se dokument projedná ve výboru. Finální podoba bude rozhodnutím MZV a vlády. Pro MZV je důležitá snaha o nejširší shodu v základních principech.

Náměstek ministra zahraničních věcí PhDr. Martin Povejšil – MZV rozbíhá i proces tvorby aktualizované Koncepce zahraniční politiky ČR. Na Bezpečnostní strategii budou navazovat další koncepční materiály a Koncepce zahraniční politiky je jedním z nich. MZV chce tuto koncepci dokončit v půlce příštího roku synchronně s Bezpečnostní strategií. Rozbíhají se i další procesy zejména na MO, protože Bezpečnostní strategie bude muset být provázaná s Obrannou strategií, Vojenskou strategií a Koncepcí výstavby Armády ČR. Na konci roku 2023 by ČR měla mít kompletní set strategických dokumentů, který by dalších 5 let určoval její směřování.

Zpravodaj O. Lochman – poslední Bezpečnostní strategie je z roku 2015. Periodicita ve vydávání strategie není. Oceňuje, že se členové zahraničního výboru mohou podílet na vzniku strategie. Bude umožněno aktualizovat a definovat nové bezpečnostní zájmy a hrozby. Obranná strategie ČR je souvisejícím dokumentem. Vítá, že k nové Bezpečnostní strategii se bude konat seminář, do kterého se rád zapojí. V červenci 2023 by vše mělo být přijato vládou ČR.

Obecná rozprava – vystoupil posl. J. Kobza, min. J. Lipavský, posl. E. Decroix, nám. M. Povejšil, posl. R. Bělor.

Podrobná rozprava – zpravodaj O. Lochman navrhl usnesení, které poslanci vzápětí přijali /usn. č. 67, hlasování 10-0-0, PRO: poslankyně E. Decroix, J. Levko, poslanci P. Beitl, R. Bělor, M. Benda, J. Bžoch, J. Kobza, O. Lochman, M. Ratiborský, M. Ženíšek/.

Po úvodním vystoupení ministra zahraničních věcí Jana Lipavského, náměstka ministra zahraničních věcí PhDr. Martina Povejšila, zpravodajské zprávě posl. Mgr. Ondřeje Lochmana, Ph.D. a po rozpravě

zahraniční výbor

b e r e n a v ě d o m í informaci o stavu příprav nové Bezpečnostní strategie České republiky.

3. Zřízení podvýboru zahraničního výboru

Př. M. Ženíšek – poslankyně Decroix spolu s dalšími poslanci požádala o projednání možnosti zřízení nového podvýboru zahraničního výboru pro lidská práva.

Posl. E. Decroix – pokud by se témata dodržování lidských práv v zahraničí projednávala na zahraničním výboru, tak by se jednání prodlužovala a nezbyl by čas všechno projednat. Z toho ohledu je smysluplné zřídit k tomu podvýbor, který bude mít čas si pozvat jednotlivé aktéry, věnovat se jednotlivým zemím a jednotlivým místům, kde k podobným situacím dochází podrobněji, v souladu s politikou zahraničního výboru. Podobný podvýbor je standardem v zahraničních parlamentech. Vzhledem k tomu, že v programovém prohlášení vlády figuruje samostatná kapitola lidskoprávní politiky, tak by to byl způsob, jak ji naplňovat. Iniciativa byla projednávána jak s koaličními, tak i s opozičními partnery, kde nebyl nikdo proti. Prozatím bylo projednáváno zřízení podvýboru bez zvýšení finančních nákladů pro jakékoliv členy. Podvýbor věnující se demokracii v zahraničí a obecně lidským právům má symbolickou rovinu, proto by tomu měl odpovídat i počet členů. Vzhledem k tomu, že v PS je zastoupeno 7 stran, navrhuje, aby i v podvýboru měla každá strana jednoho zástupce. Usnesení podvýboru by tak byla reprezentativní. Název zřizovaného podvýboru by zněl „Podvýbor pro podporu lidských práv a demokracie v zahraničí.“

Př. M. Ženíšek – na půdě Poslanecké sněmovny působí ještě podvýbor, který se zabývá lidskými právy na území ČR, tudíž by nemělo dojít ke kolizi. Název odpovídá potřebám výboru.

Obecná rozprava – bez diskuse.

Podrobná rozprava – předseda M. Ženíšek navrhl usnesení, které poslanci vzápětí přijali /usn. č. 68, hlasování 10-0-0, poslankyně E. Decroix, J. Levko, poslanci P. Beitl, R. Bělor, M. Benda, J. Bžoch, J. Kobza, O. Lochman, M. Ratiborský, M. Ženíšek/.

Zahraniční výbor

- I. z ř i z u j e** podle § 44 zákona 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny
 - podvýbor pro podporu demokracie a lidských práv v zahraničí;
- II. s t a n o v u j e**, že maximální počet členů zřízeného podvýboru bude 7;
- III. p o v ě ř u j e** předsedu výboru, aby s tímto usnesením seznámil předsedkyni Poslanecké sněmovny a předsedy poslaneckých klubů.

4. Představení nových mimořádných a zplnomocněných velvyslanců

Př. M. Ženíšek – poslanci obdrželi životopisy jednotlivých velvyslanců a koncepci působení v oblasti velvyslance Pirunčíka.

Postupně se představili jednotliví velvyslanci a velvyslankyně: vedoucí ZÚ Addis Abeba Mgr. Miroslav Kosek, vedoucí ZÚ Brasília Ing. Pavla Havrlíková, vedoucí ZÚ Bratislava JUDr. Rudolf Jindrák, vedoucí ZÚ Jerevan Mgr. Petr Pirunčík, vedoucí ZÚ Řím PhDr. Jan Kohout.

Bod byl na základě žádosti MZV uzavřen. Písemný, ani zvukový záznam nebyl pořizován.

5. Návrh termínu a pořadu příští schůze

Př. M. Ženíšek – další řádná schůze zahraničního výboru se uskuteční 19. ledna 2023 od 9.00 hodin. V prosincovém výborovém týdnu probíhá bezpečnostní konference v USA, které se zúčastní. Pokud do té doby vyvstane nutnost svolat mimořádnou schůzi, bude tak učiněno po poradě s místopředsedy výboru.

6. Sdělení předsedy

Př. M. Ženíšek – podal informace k cestě delegace výboru do Chile a Uruguaye, která proběhla ve dnech 7.-11. listopadu 2022. V obou zemích došlo k setkání se zahraničními výbory, skupinami přátel, včetně nově ustavené v Uruguayi, s předsedy dolních komor parlamentů, think tanky a představiteli univerzit. Vedle jmenovaného jednala delegace v Chile s ministrem hospodářství, ministryní národních zdrojů a Generálním tajemníkem MZV. V Uruguayi pak s představiteli Parlamentního shromáždění Mercosuru a náměstkyní ministra zahraničních věcí. Zastupitelské úřady obou zemí uspořádaly také setkání s krajany.

Dnes ve 14.15 zde bude poslanec O. Lochman společně s dalšími členy výboru přijímat delegaci Federální národní rady Spojených arabských emirátů. Jednání bude tlumočeno z arabštiny do češtiny. Stále je možné se přijetí zúčastnit.

V pátek v 10 hodin poté přijímá zahraniční výbor, zastoupený místopředsedou J. Bžochem, společně se Skupinou přátel Jordánska, kterou bude zastupovat předseda J. Kobza, ministra zahraničních věcí Jordánska. Jednacím jazykem bude angličtina. I tady je stále možnost se přijetí zúčastnit.

7. Různé

V tomto bodu nikdo z poslanců nevystoupil.

Schůze skončila ve 13:20 hodin.

Zapsala: Mgr. Miriama Štrbová

Za správnost: PhDr. Veronika Cihelková

Mgr. Jaroslav Bžoch v. r.
ověřovatel výboru

PhDr. Marek Ženíšek, Ph.D. v. r.
předseda výboru